ד לחודש

כג א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר: ב בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל

שימוש תהלים

לשאלת חלום

ה' רועי לא אחסר. וגו' (כג, א): [שימוש תהלים לפרק כג] טוב לשאלת חלום. טהר עצמך והתענה ואמור אותו שבעה פעמים ותישן ותאמר בכל פעם תאות ענוים שמעת וכו'. שם שלו הוא י"ה. י' מן "יהוה רועי, ה' בחלוף נ' דנפשי באותיות הנ"ך.

זוהר תהלים

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא רוֹעֶה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר

מִזְמוֹר לְדָוִד ה' רֹעִי לֹא אֶחְסָר (כג, א): [זוהר חלק ב' פ' שמות (דף כ:)] **וּמִשֶּׁהָיָה רֹעֶה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ כֹּהֵן מִדְיָן. רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר,** (תהלים כו) 'מִזְמוֹר לְדָוִד ה' רֹעִי לֹא אֶחְסָר'. כְּלוֹמַר, ה' רֹעִי - ה' הָרוֹעֶה שֶׁלִּי. מָה הָרוֹעֶה מַנְהִיג אֶת הַצֹּאן וּמוֹלִיכָם לְמִרְעֶה טוֹב, לְמִרְעֶה שָׁמֵן, בִּמְקוֹם נַחֲלֵי מַיִם, מְיַשֵּׁר הֲלִיכָתָן בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט - אַף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כָּתוּב בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל מֵי מְנֻחוֹת יְנַהֲלֵנִי נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, דֶּרֶךְ הָרוֹעֶה לִנְהֹג בְּצֶדֶק אֶת צֹאנוֹ, לְהַרְחִיקָם מִן הַגָּזֵל, לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר, וְהַשֵּׁבֶט בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל. כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא רוֹעֶה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל עֵת הַשֵּׁבֶט בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל.

הַקָּבָּ"ה מַמְתִּין שֶׁיְּבַקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ הַפַּרְנָסָה וְעַל יְדֵי זֶה מַשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁפַע פַּרְנָסָה

מִזְמוֹר לְדָוִד ה' רֹעִי לֹא אֶחְסָר (כג, א): [זוהר שמות פ' תרומה (דף ק"נ.)] **וּפָסוּק זֶה פֵּרְשׁוּהוּ,** (רבי יצחק פתח) **כָּתוּב** (תהלים כג) מִזְמוֹר לְדָוִד ה' רֹעִי לֹא אֶחְסָר. הֲרֵי נִתְבָּאֵר, מַה בֵּין מִזְמוֹר לְדָוִד וּבֵין לְדָוִד מִזְמוֹר? וְכָאן שְׁכִינָה קָדְמָה וּבָאָה וְשָׁרְתָה עָלָיו בָּרִאשׁוֹנָה. ה' רֹעִי, וְכִי לָמָּה שְׁכִינָה קָדְמָה לְכָאן, וַהֲרֵי דָּוִד צָרִיךְ לְהַקְדִּים (לעורר) בָּרִאשׁוֹנָה, הוֹאִיל וּמְבַקֵּשׁ מְזוֹנוֹ מֵעִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? אֶלָּא וַדַּאי שְׁכִינָה קָדְמָה וּבָאָה וְשָׁרְתָה עָלָיו וְהֵעִירָה אוֹתוֹ לְשַׁבֵּחַ לַמֶּלֶךְ אֶת הַשֶּׁבַח הַזֶּה וּלְבַקֵּשׁ מְזוֹנוֹת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהֲרֵי כָּךְ צָרִיךְ עַל דָּבָר שֶׁל מָזוֹן שֶׁהִיא רוֹצָה וְהָרָצוֹן שֶׁלָּהּ, שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יְבַקְּשׁוּ מְזוֹנוֹת. מִשּׁוּם שֶׁכַּאֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצָה לְהוֹרִיד מְזוֹנוֹת לָעוֹלָם, הִיא נוֹטֶלֶת בָּרִאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים מְזוֹנוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשּׁוּם כָּךְ הִיא הִקְדִּימָה לְדָבָר זֶה שֶׁל מְזוֹנוֹת, וְשָׁרְתָה עַל דָּוִד. ה' רֹעִי - ה' הָרוֹעֶה שֶׁלִּי. כְּרוֹעֶה הַזֶּה שֶׁמַּנְהִיג צֹאנוֹ בְּמָקוֹם שֶׁל דְּשָׁאִים וַעֲשָׂבִים שֶׁלֹּא חָסְרוּ דָּבָר, אַף כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא הָרוֹעֶה שֶׁלִּי לָזוּן אוֹתִי בְּכָל מַה שֶּׁאֲנִי צָרִיךְ. דָּבָר אַחֵר ה' רֹעִי - שָׁנִינוּ שֶׁקָּשִׁים מְזוֹנוֹת שֶׁל אָדָם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף. כָּאן הֵם שְׁנֵי גְוָנִים, וּשְׁנֵיהֶם בְּדֶרֶךְ

אֱמֶת. אֶחָד בִּשְׁבִיל שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּדִין וֶאֱמֶת, וְעַל הַדִּין וְהָאֱמֶת מִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם וּבְכָל זְמַן וּזְמַן דָּן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּדִין, אֶת הַצַּדִּיקִים וְאֶת הָרְשָׁעִים וְאֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יא) כִּי צַדִּיק ה׳ צְדָקוֹת אָהֵב. וּכְשֶׁהוּא דָּן בְּנֵי אָדָם וְרוֹאֶה בְּנֵי אָדָם כַּמָּה רְשָׁעִים וְכַמָּה חַטָּאִים לְפָנָיו, אָז קָשֶׁה בְּעֵינָיו לָתֵת לָהֶם מָזוֹן בְּכָל זְמַן, כִּי יֵשׁ לוֹ לָזוּן אֶת הָרְשָׁעִים וְאֶת אוֹתָם שֶׁחוֹטְאִים. וְהוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶם לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין, וְזָן וּמְפַרְנֵס אוֹתָהּ כְּפִי הַחֶסֶד הָעֶלְיוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ וְנִשְׁפָּע עַל כָּל (העמים ובני) בְּנֵי הָעוֹלָם, וּבוֹ הוּא זָן וּמְפַרְנֵס אֶת הַכֹּל, אֶת הַצַּדִּיקִים וְאֶת הַחֲסִידִים וְאֶת הָרְשָׁעִים, וְאֶת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאֶת כָּל הַחַיּוֹת וּבַהֲמוֹת הַשָּׂדֶה וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם, מִקַּרְנֵי רְאֵמִים וְעַד בֵּיצֵי כִנִּים, וְלֹא נִשְׁאָר בָּעוֹלָם מִי שֶׁאֵינוֹ זָן וּמְפַרְנֵס אֶת הַכֹּל, אַף עַל גַּב שֶׁקָּשֶׁה לְפָנָיו, לְפִי מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעוֹלָם, כִּקְרִיעַת יַם סוּף. וְכִי קְרִיעַת יַם סוּף קָשֶׁה לְפָנָיו, וַהֲרֵי כָּתוּב (נחום א) גּוֹעֵר בַּיָּם וַיַּבְּשֵׁהוּ, (עמוס ט) הַקֹּרֵא לְמֵי הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֵם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וַהֲרֵי כֵּיוָן שֶׁעָלָה רָצוֹן לְפָנָיו, הַכֹּל לְפָנָיו כְּאַיִן הוּא חָשׁוּב, וְאַתָּה אָמַרְתָּ שֶׁקְּרִיעַת יַם סוּף קָשֶׁה לְפָנָיו?! אֶלָּא, בִּזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל עָבְרוּ לַיָּם וְרָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִקְרֹעַ לָהֶם אֶת יַם סוּף, בָּא רַהַב, אוֹתוֹ מְמֻנֶּה עַל מִצְרַיִם, וּבִקֵּשׁ דִּין מִלִּפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אָמַר לְפָנָיו, רִבּוֹן הָעוֹלָם, לָמָּה אַתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מִצְרַיִם וְלִקְרֹעַ אֶת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הֲרֵי כֻּלָּם רְשָׁעִים לְפָנֶיךָ, וְכָל דַּרְכְּךָ בְּדִין וֶאֱמֶת? אֵלֶּה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת, וְאֵלֶּה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת. אֵלּוּ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת, וְאֵלּוּ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת. אֵלּוּ שׁוֹפְכֵי דָמִים, וְאֵלּוּ שׁוֹפְכֵי דָמִים. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה קָשֶׁה לְפָנָיו לַעֲבֹר עַל דֶּרֶךְ הַדִּין. וַהֲרֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ נוֹסְעִים עַל הַיָּם, שֶׁכָּתוּב (שמות יד) וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ. וְהָיָה קָשֶׁה לְפָנָיו לַעֲבֹר עַל הַדִּין וְלִקְרֹעַ לָהֶם אֶת יַם סוּף, וְאִלְמָלֵא שֶׁהִשְׁגִּיחַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּזְכוּת אַבְרָהָם שֶׁהִקְדִּים בַּבֹּקֶר לַעֲשׂוֹת מִצְוַת רִבּוֹנוֹ וּרְצוֹנוֹ, כַּכָּתוּב (בראשית כב) וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר - כֻּלָּם הָיוּ אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשּׁוּם שֶׁבְּכָל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

מַהוּ קָשֶׁה פַּרְנָסָתוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יָם סוּף

שֶׁשָּׁנִינוּ, מַה שֶּׁכָּתוּב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה, מְלַמֵּד שֶׁבָּאוּ מַלְאָכִים עֶלְיוֹנִים לְשַׁבֵּחַ בְּאוֹתוֹ לַיְלָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לָהֶם: וְכִי (בני) מַעֲשֵׂי יָדַי טוֹבְעִים בַּיָּם וְאַתֶּם מְשַׁבְּחִים לְפָנַי?! מִיָּד - וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. מַה כָּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר. הִשְׁגִּיחַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּזְכוּת אַבְרָהָם שֶׁהִקְדִּים בַּבֹּקֶר לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רִבּוֹנוֹ, כַּכָּתוּב וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר. אָז חָזַר הַיָּם, וּבָרְחוּ הַמַּיִם מִלִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל. שֶׁכָּתוּב, וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ. וְשָׁנִינוּ, לְאֵיתָנוֹ - לִתְנָאוֹ, לְאוֹתוֹ תְּנַאי שֶׁהִתְנָה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבָּרָא אֶת הָעוֹלָם. לְאֵיתָנוֹ, כָּתוּב כָּאן לְאֵיתָנוֹ, וְכָתוּב שָׁם (תהלים פט) מַשְׂכִּיל לְאֵיתָן הָאֶזְרָחִי, וְעַל זֶה לִפְנוֹת